ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 439
Ημερομ. Κατάθεσης: 14/10/2026

ΣΥΡΙΖΑ
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

Αθήνα, 14 Οκτωβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς υπουργούς:
- Πολιτισμού
- Εξωτερικών

Θέμα: Ποιο το πραγματικό περιεχόμενο της συμφωνίας με τη Βουλγαρία για τα 48 εκκλησιαστικά κειμήλια;

Νέες, σοβαρές διαστάσεις λαμβάνει η υπόθεση επιστροφής στην χώρας μας των 48 εκκλησιαστικών κειμηλίων που είχαν κλαπεί από τη Βουλγαρία το 1917 κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο από μονές των Σερρών και της Δράμας – μια δήθεν “ιστορική επιστροφή” που παρουσίασε πανηγυρικά η κυβέρνηση. “Στην πατρίδα μας γυρίζουν τώρα 48 αντικείμενα ανεκτίμητης πολιτιστικής, πνευματικής, αλλά και συναισθηματικής αξίας” είχε δηλώσει ο κ. Πρωθυπουργός ενώ είχε προηγηθεί στις 29 Σεπτεμβρίου υπογραφή σχετικού μνημονίου μεταξύ της Υπουργού Πολιτισμού Λίνας Μενδώνη και του Βούλγαρου ομόλογου της Εφτίμ Μιλόσεφ, που μέχρι σήμερα η κυβέρνηση το έχει αποκρύψει και δεν το έχει φέρει στη Βουλή.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ από την πρώτη στιγμή αντέδρασε στις θριαμβολογίες, με Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων, στις 2 Οκτωβρίου 26, βουλευτριών και βουλευτών με πρωτοβουλία του βουλευτή Θεόφιλου Ξανθόπουλου, θέτοντας το πρόβλημα ότι η “αναφορά της ανακοίνωσης του υπουργείου Πολιτισμού σε συνέχιση των διαπραγματεύσεων μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας, “για ταυτοποίηση και ένταξη σε επακόλουθη συμφωνία, ιστορικών αντικειμένων αμοιβαίου ενδιαφέροντος που δεν έχουν υπαχθεί στην παρούσα συμφωνία”, είναι γενική, αόριστη και χωρίς δεσμεύσεις για την Βουλγαρική πλευρά”.

Πράγματι, πριν αλέκτωρ λαλήσει, οι επίσημες βουλγαρικές ανακοινώσεις και δηλώσεις αρμοδίων του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου της Βουλγαρίας δημιούργησαν βάσιμα ερωτήματα αν πράγματι επιστράφηκαν τα κλεμμένα το 1917 κειμήλια στις μονές στην Ελλάδα ή αν απλώς παραδόθηκαν στη χώρα μας στο πλαίσιο συμφωνίας για “αμοιβαία παράδοση για φύλαξη” με τη Βουλγαρία να εξακολουθεί να θεωρεί ότι διατηρεί την κυριότητά τους.

Συγκεκριμένα, στις 3 Οκτωβρίου, η αναπληρώτρια καθηγήτρια Πετράνκα Νεντέλτσεβα, επικεφαλής του Τμήματος Εκθέσεων και Διεθνών Δραστηριοτήτων του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου της Βουλγαρίας, έκανε στο κρατικό βουλγαρικό πρακτορείο ειδήσεων μια σημαντική αποκάλυψη που διαψεύδει τις θριαμβολογίες της ελληνικής κυβέρνησης περί “ιστορικής επιστροφής”. Σύμφωνα με το δημοσίευμα της εφημερίδας “Κυριακάτικη Δημοκρατία”, στις 11/10/26, η Πετράνκα Νεντέλτσεβα δήλωσε στο κρατικό βουλγαρικό πρακτορείο ειδήσεων ΒΤΑ ότι “τα αντικείμενα δόθηκαν στην ελληνική πλευρά «за послужване», δηλαδή απλώς προς χρήση, και εξήγησε η ίδια τι σημαίνει αυτό: δεν δωρίστηκαν και δεν μεταβιβάστηκαν ως ιδιοκτησία. Πρόσθεσε μάλιστα ότι τα συγκεκριμένα αντικείμενα δεν έχουν διαγραφεί από το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο της Βουλγαρίας”. “Το ίδιο ρεπορτάζ αποκαλύπτει ότι δεν πρόκειται στην πραγματικότητα για 48 φυσικά αντικείμενα,

αλλά για 53 αντικείμενα καταχωρισμένα σε 48 αριθμούς ευρετηρίου. Και όλοι αυτοί οι αριθμοί, σύμφωνα με την αρμόδια του μουσείου, εξακολουθούν να υφίστανται στο βουλγαρικό inventory"! Η ίδια διευκρίνισε "πως τέτοιες παραχωρήσεις «προς χρήση» κανονικά έχουν συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, αλλά για τα συγκεκριμένα κειμήλια δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή καθορισμένη ημερομηνία επιστροφής. Η δήλωση αναπαράχθηκε και από άλλα βουλγαρικά μέσα, μεταξύ των οποίων η Mediapool, η Darik και άλλα ειδησεογραφικά δίκτυα"...

Υπό το φως των δηλώσεων αυτών αλλάζει ριζικά η φύση της συμφωνίας Ελλάδας – Βουλγαρίας καθώς η πραγματικότητα που διαγράφεται πόρρω απέχει από την ανεπιφύλακτη επιστροφή των κλαπέντων κειμηλίων από τις Ιερές Μονές Παναγίας Εικοσιφοίνισσας, Τιμίου Προδρόμου Σερρών και την Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης, από τις οποίες αφαιρέθηκαν το 1917.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της ίδιας συμφωνίας, η ελληνική πλευρά παραδίδει στη Βουλγαρία τα λείψανα που ταυτοποιήθηκαν ως του τσάρου Σαμουήλ, μαζί με ανθρωπολογικό υλικό από τη Βασιλική του Αγίου Αχιλλείου στις Πρέσπες, ικανοποιώντας ένα πάγιο αίτημα της Βουλγαρίας.

Τούτων δοθέντων

Ερωτώνται κατ' αρμοδιότητα οι Υπουργοί

1. Γιατί η κυβέρνηση δεν έχει φέρει στη Βουλή και δεν έχει δώσει στη δημοσιότητα ούτε το μνημόνιο κατανόησης που υπέγραψε στις 29 Σεπτεμβρίου μεταξύ των δύο υπουργών Πολιτισμού ούτε τα πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής που υπογράφηκαν στις 3 Οκτωβρίου στη Θεσσαλονίκη, σε τελετή παρουσία των πρωθυπουργών Ελλάδας και Βουλγαρίας, όπως έχει ήδη ζητήσει ο ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ, με Ερώτηση και ΑΚΕ από τις 2 Οκτωβρίου 26;
2. Γιατί δεν έχει δημοσιοποιηθεί ο όρος της συμφωνίας σύμφωνα με τον οποίο τα κειμήλια επεστράφησαν οριστικά και αμετάκλητα ;
3. Γιατί η κυβέρνηση δεν έχει απαντήσει / διαψεύσει τις βουλγαρικές δηλώσεις, τις αποκαλύψεις της Πετράνκα Νεντέλτσεβα, επικεφαλής του Τμήματος Εκθέσεων και Διεθνών Δραστηριοτήτων του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου της Βουλγαρίας, που δήλωσε στο κρατικό Βουλγαρικό Πρακτορείο Ειδήσεων ότι τα αντικείμενα δόθηκαν προσωρινά, δεν δωρίστηκαν, δεν μεταβιβάστηκαν ως ιδιοκτησία;
4. Εντέλει μπορεί να απαντήσει με σαφήνεια η κυβέρνηση σε σειρά κρίσιμων ερωτημάτων : α) ποιος έχει, βάσει του Μνημονίου και των Πρωτοκόλλων παράδοσης-παραλαβής, την κυριότητα των κειμηλίων αυτών; β) Ποιος έχει την κατοχή; γ) πρόκειται για παραχώρηση προσωρινή ή οριστική; δ) υπάρχει δικαίωμα ανάκλησης ή επιστροφής;
5. Στην ανακοίνωσή της η Ελληνική κυβέρνηση χαρακτηρίζει τη συμφωνία μνημόνιο για την αμοιβαία "κατάθεση" κειμηλίων ωστόσο η επίσημη ανακοίνωση του υπουργικού συμβουλίου της Βουλγαρίας κάνει λόγο για "αμοιβαία παράδοση για φύλαξη": πρόκειται για σημαντική διαφορά. Τι ισχύει τελικά; Και σε τι συνίσταται η "αμοιβαία κατάθεση" κειμηλίων; Υπάρχει νομικό έρεισμα ώστε η Βουλγαρία να ζητήσει κάποια στιγμή την επιστροφή τους;
6. Γιατί η ελληνική κυβέρνηση δεν επικαλέστηκε τη Συνθήκη του Νεϊγί του 1919, άρθρο 125 για τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις της Βουλγαρίας για αντικείμενα που εκλάπησαν από κατεχόμενα ελληνικά εδάφη - "Η Βουλγαρία (...) υποχρεούται να αποδώση (...) τα αρπαγέντα, κατασχεθέντα (...)" σε συνδυασμό και με τη Σύμβαση της Χάγης (1954), ως στέρεο νομικό διεκδικητικό πλαίσιο της διεκδίκησης των κειμηλίων αντί μιας μερικής συμφωνίας με ασαφές το κρίσιμο θέμα της κυριότητας;

Οι Ερωτώσες Βουλεύτριες και οι Ερωτώντες Βουλευτές

Δούρου Ειρήνη (Ρένα)

Ακρίτα Έλενα

Ακριώτου Θεοδώρα

Αμανατίδης Ιωάννης

Γιαννούλης Χρήστος

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Καριπίδης Ιωάννης

Παπαηλιού Γεώργιος

Παππάς Νικόλαος

Πολάκης Παύλος